

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

KO-KF.431.4.2025.SL

Pan
Waldemar Grochowski
Wójt Gminy Borów

ul. Konstytucji 3 Maja 22,
57-160 Borów

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

W dniu 10 kwietnia 2025 r. kierownikowi jednostki kontrolowanej doręczono projekt wystąpienia pokontrolnego sporządzony dnia 10 kwietnia 2025 r. Do ustaleń zawartych w niniejszym dokumencie Wójt Gminy Borów nie zgłosił zastrzeżeń (pismo nr FB.170.001.2025 z dnia 17 kwietnia 2025 r.). Wystąpienie pokontrolne, mając na uwadze powyższe oraz przepis *art. 46 ust. 1 ustawy o kontroli w administracji rządowej*, obejmuje treść projektu wystąpienia pokontrolnego z dnia 10 kwietnia 2025 r.

Wrocław, dnia 07 maja 2025 r.

I. Informacje organizacyjne

Jednostka kontrolowana Urząd Gminy Borów

Kierownik jednostki kontrolowanej Waldemar Grochowski, Wójt Gminy Borów wybrany w wyborach, które odbyły się w dniu 10 listopada 2002 r¹.

(akta kontroli str. 20-22)

Zakres kontroli

Temat kontroli: „Realizacja przez jednostki samorządu terytorialnego dochodów związanych z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami”.

Okres objęty kontrolą: od dnia 01.01.2024 r. do dnia 31.12.2024 r.

Podstawa prawna kontroli Art. 175 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych².

Data rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych Od dnia 27 lutego do dnia 31 marca 2025 r.

Kontrolerzy

1. Sławomir Lewandowski, główny specjalista, przewodniczący zespołu, upoważnienie nr 8 z dnia 19.02.2025 r. sygn. KF.0030.8.2025.SL.

2. Magdalena Kremienowska, główny specjalista, członek zespołu upoważnienie nr 7 z dnia 19.02.2025 r. sygn. KF.0030.7.2024.MK.

(akta kontroli str. 2-7)

II. Ocena kontrolowanej jednostki

W wyniku kontroli poszczególnych zagadnień, działalność Gminy Borów w zakresie realizacji przez jednostki samorządu terytorialnego dochodów związanych z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami” oceniono **pozytywnie pomimo stwierdzonego uchybienia**. Powyższa ocena wynika z ocen częściowych badanych obszarów.

III. Ustalenia kontroli

¹ Zaświadczenie Gminnej Komisji Wyborczej w Borowie z dnia 12 listopada 2002 r. Ponownie wybrany w wyborach, które odbyły się w dniu 21 października 2018 r. (Zaświadczenie Gminnej Komisji Wyborczej w Borowie z dnia 29 października 2018 r.) oraz w wyborach które odbyły się w dniu 7 kwietnia 2024 r. (Zaświadczenie Gminnej Komisji Wyborczej w Borowie z dnia 26 kwietnia 2024 r.).

² (t. j. Dz.U. z 2024 r. poz. 1530, z późn. zm.).

1. Ustalanie wysokości dochodów należnych budżetowi państwa i terminowość ich odprowadzania

Według przedłożonego do kontroli sprawozdania Rb-27ZZ za okres od początku roku do końca IV kwartału 2024 r. z wykonania planu dochodów związanych z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami, Gmina Borów zrealizowała w 2024 r. dochody objęte kontrolą (tj. Dział 855 Rodzina, rozdział 85502 - Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego) w wysokościach wskazanych w Tabeli nr 1.

Tabela nr 1 (dane w zł)

Klasyfikacja budżetowa			Dochody wykonane w 2024 r.		
Dział	Rozdział	§	Ogółem	Potrącone przez jst	Przekazane do DUW
855 Rodzina	85502 Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	0920 Wpływy z pozostałych odsetek	44 301,34	0,00	44 301,34
		0970 Wpływy z różnych dochodów	0,00	0,00	0,00
		0980 Wpływy z tytułu zwrotów wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego	61 488,98	24 595,61	36 893,37
Ogółem 85502			105 790,32	24 595,61	81 194,71

Prawidłowość ustalania i terminowość odprowadzania dochodów budżetu państwa zbadano na podstawie dochodów zrealizowanych w okresie od dnia 21.09.2024 r. do dnia 31.12.2024 r. w wysokości **27 235,15 zł**, tj. 33,54 % dochodów przekazanych do budżetu państwa w 2024 r., w zakresie ww. rozdziału.

Ustalanie wysokości środków stanowiących dochód budżetu państwa regulują przepisy ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów:

- art. 27 ust. 1, w którym zapisano: „(...) dłużnik alimentacyjny jest obowiązany do zwrotu organowi właściwemu wierzyciela należności w wysokości świadczeń wypłaconych z funduszu alimentacyjnego osobie uprawnionej, łącznie z ustawowymi odsetkami”,
- art. 27 ust. 1a, zgodnie z którym: „Odsetki są naliczane od pierwszego dnia następującego po dniu wypłaty świadczeń z funduszu alimentacyjnego, do dnia spłaty”.
- art. 27 ust. 4, w którym zapisano: „40% kwot należności stanowi dochód własny gminy organu właściwego wierzyciela (...), a pozostałe 60% tej kwoty oraz odsetki stanowią dochód budżetu państwa”.

Regulacje w zakresie należności uzyskanych ze zwrotu wypłaconych zaliczek alimentacyjnych określają przepisy ustawy o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej:

- art. 12 ust. 2, w którym zapisano: „50% uzyskanych wpływów stanowi dochód własny gminy a pozostałe 50% dochód budżetu państwa”.

Zasady i terminy odprowadzenia dochodów budżetu państwa normują przepisy ustawy

o finansach publicznych:

- art. 255 ust. 1, w którym zapisano: „Zarząd jednostki samorządu terytorialnego przekazuje pobrane dochody budżetowe związane z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostce samorządu terytorialnego odrębnymi ustawami, pomniejszone o określone w odrębnych ustawach dochody budżetowe przysługujące jednostce samorządu terytorialnego z tytułu wykonywania tych zadań, na rachunek bieżący dochodów dysponenta części budżetowej przekazującego dotację celową, według stanu środków określonego na:
 - 1) 10 dzień miesiąca - w terminie do 15 dnia danego miesiąca;
 - 2) 20 dzień miesiąca - w terminie do 25 dnia danego miesiąca”.
- art. 255 ust. 2, w którym zapisano: „Pobrane do dnia 31 grudnia i nieprzekazane w terminach, o których mowa w ust. 1, dochody budżetowe związane z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostce samorządu terytorialnego odrębnymi ustawami winny być przekazywane odpowiednio przez zarząd jednostki samorządu terytorialnego na rachunek bieżący dochodów dysponenta części budżetowej przekazującego dotację celową - w terminie do dnia 8 stycznia roku następującego po roku budżetowym, a gdy ten dzień jest dniem wolnym od pracy – do pierwszego dnia roboczego po tym terminie”.
- art. 255 ust. 3, w którym zapisano:” Dochody, o których mowa w ust. 1 i 2, są przekazywane wraz z należnymi odsetkami:
 - 1) pobranymi od dłużników z tytułu nieterminowo regulowanych należności stanowiących dochód budżetu państwa;
 - 2) naliczonymi w wysokości jak dla zaległości podatkowych w przypadku nieodprowadzonych dochodów budżetowych przez zarząd jednostki samorządu terytorialnego w terminach, o których mowa w ust. 1 i 2.

Prawidłowość ustalania i terminowość przekazywania dochodów z tytułu zwrotu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz odsetek od funduszu alimentacyjnego zbadano w oparciu o przedłożoną do kontroli przez Urząd Gminy Borów oraz Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Borowie ewidencję księgową syntetyczną i analityczną, wyciągi bankowe, zestawienia zobowiązań dłużników alimentacyjnych oraz zestawienia należności wyegzekwowanych od dłużników alimentacyjnych za poszczególne okresy rozliczeniowe. Na podstawie wskazanych dokumentów, sporządzono poniższe zestawienia przedstawiające przebieg ustalania i przekazywania dochodów z ww. tytułów należnych budżetowi państwa.

1.1. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Borowie

Dochody budżetowe zrealizowane przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Borowie w okresie od 21.09.2024 r. do 31.12.2024 r. w dziale 855 – *Rodzina*, w rozdziale 85502 - *Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego*, w § 0970 wpływy z różnych dochodów, w § 0980 wpływy z tytułu zwrotów wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz w § 0920 wpływy z pozostałych odsetek, zestawiono w Tabeli nr 2. Zgodnie z danymi ujętymi w Tabeli nr 2 Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Borowie w okresie objętym kontrolą (od dnia 21.09.2024 r. do dnia 31.12.2024 r.) zrealizował dochody ogółem w wysokości **37 681,85 zł**, z czego w:

- § 0920 w wysokości **11 565,13 zł** (100 % dochodów należnych budżetowi państwa w kwocie **11 565,13 zł**),
- § 0980 w wysokości **26 116,72 zł** (w tym, dochody należne budżetowi państwa

w kwocie **15 670,02 zł**).

Tabela nr 2 (dane w zł)

Okres rozliczeniowy	Termin wymagany na przekazanie dochodów do DUW we Wrocławiu	GOPS w Borowie							
		Wysokość wpłat od komornika lub dłużnika alimentacyjnego	Kwoty dochodów należnych BP				Kwota dochodów należna JST § 0980	Data przekazania dochodów do gminy	Nr wyciągu bankowego
			§ 0920 (odsetki)	§ 0970 (50%)	§ 0980 (60%)	RAZEM BP			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
od 21.09 do 10.10	do 15.10	2 700,93	2 200,93	-	300,00	2 500,93	200,00	25.09 30.09 8.10	96 97 99
od 11.10 do 20.10	do 25.10	16 436,28	2 556,16	-	8 328,06	10 884,22	5 552,06	17.10 18.10 21.10	102 103 104
od 21.10 do 10.11	do 15.11	1 773,35	687,98	-	651,22	1 339,20	434,15	29.10 07.11	106 108
od 11.11 do 20.11	do 25.11	7 149,14	1 312,05	-	3 502,26	4 814,31	2 334,83	20.11 21.11	113 114
od 21.11 do 10.12	do 15.12	1 189,71	1 189,71	-	-	1 189,71	-	09.12 11.12	117 118
od 11.12 do 20.12	do 25.12	7 494,51	2 680,37	-	2 888,48	5 568,85	1 925,66	13.12 18.12	120 122
od 21.12 do 31.12	do 08.01	937,93	937,93	-	-	937,93	-	02.01	001
Ogółem 21.09-31.12.2024 r.		37 681,85	11 565,13	-	15 670,02	27 235,15	10 446,70		

Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Borowie złożyła pisemne oświadczenie (cyt.): „*Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Borowie działa m.in. w formie jednostki budżetowej, gdzie jako jednostka ewidencjonuje operacje związane z funduszem alimentacyjnym oraz zaliczką alimentacyjną, na wyodrębnionym rachunku bankowym o Nr 84 9588 0004 1300 1498 2000 0030. Wszelkie należności wyegzekwowane od dłużników*

alimentacyjnych z tytułu zaliczki alimentacyjnej oraz z tytułu świadczeń z funduszu alimentacyjnego zgodnie z art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 07.09.2007 o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2023 poz. 581 ze zm.) są przekazywane na rzeczony rachunek bankowy”.

Zrealizowane kwoty dochodów budżetowych gromadzone na wyodrębnionym rachunku bankowym [Nr 84 9588 0004 1300 1498 2000 0030] Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Borowie powinien przekazać na rachunek bankowy budżetu Gminy Borów [Nr 13 9588 0004 1300 0071 2000 0010] w sposób umożliwiający przekazanie dochodów przez Gminę Borów na rachunek bankowy DUW we Wrocławiu, we właściwych wysokościach oraz w obowiązujących terminach, zgodnie z art. 255 ust. 1 i ust. 2 ustawy o finansach publicznych.

W wyniku analizy dokumentacji źródłowej dłużników alimentacyjnych wraz z analizą stanu zadłużenia, wpłat i kwot pozostałych do spłaty kontrolujący ustalili, że:

1. wykaz dłużników posiadających zadłużenie z tytułu funduszu alimentacyjnego, odsetek od funduszu alimentacyjnego prowadzony był przez pracownika merytorycznego Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Borowie, w programie „Sygnity – fundusz alimentacyjny”,
2. dla każdego dłużnika prowadzona była w programie „Sygnity – fundusz alimentacyjny” imienna ewidencja wpłat, w której wskazywano, w szczególności daty wpłat należności, wysokości wpłat z tytułu funduszu alimentacyjnego z podziałem na gminę i budżet państwa oraz odsetki,
3. dla każdego dłużnika alimentacyjnego poddanego badaniu wszystkie kwoty wyegzekwowanych należności zapisane i rozliczane były w programie „Sygnity – fundusz alimentacyjny” na dzień wniesienia wpłaty przez dłużnika do komornika, tj. z datą wskazaną przez komornika w tytule wyciągu bankowego,
4. kwoty wpłat ujęte w programie „Sygnity – fundusz alimentacyjny” dla poszczególnych dłużników były rozliczane w tej samej wysokości co kwoty wpłat wniesione przez komornika, a wynikające z wyciągów bankowych.

Z pisemnych informacji przedstawionych kontrolującym na temat podejmowanych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Borowie działań wobec dłużników alimentacyjnych w roku 2024 (popartej materiałem dowodowym udostępnionym kontrolującym do wglądu) wynika, w szczególności że:

- występowano z wnioskami do organu właściwego dłużnika o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego zgodnie z art. 3 ust. 5 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
- występowano z wnioskami o przyłączenie do egzekucji prowadzonej przeciwko dłużnikowi należności z funduszu alimentacyjnego wraz z odsetkami skierowanym do odpowiednich komorników sądowych i z ostateczną decyzją przyznającą świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz harmonogramem wypłat świadczeń z funduszu alimentacyjnego osobom uprawnionym,
- informowano dłużników alimentacyjnych o przyznaniu świadczenia z funduszu alimentacyjnego wierzycielowi,
- kierowano zawiadomienia do organów ścigania (Prokuratura Rejonowa w Strzelinie) o przyznaniu prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego,
- wzywano do osobistego stawienia się w siedzibie ośrodka celem przeprowadzenia wywiadu alimentacyjnego oraz złożenia oświadczenia majątkowego,
- przekazywano komornikowi sądowemu informacje pochodzące z wywiadów alimentacyjnych oraz mających wpływ na egzekucję alimentów,
- wszczynano postępowania w sprawie uznania dłużnika alimentacyjnego

za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych i wydawano rzeczne decyzje o uznaniu dłużników alimentacyjnych jako uchylających się od zobowiązań alimentacyjnych,

– przekazywano informacje gospodarcze do biur informacji gospodarczej o zobowiązaniach dłużników alimentacyjnych, w przypadku powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy.

Na podstawie zapisów art. 3 ust. 6 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów organ prowadzący postępowanie egzekucyjne jest obowiązany do informowania organu właściwego dłużnika oraz organu właściwego wierzyciela o stanie egzekucji i przyczynach jej bezskuteczności każdorazowo na wniosek tych organów, w terminie 14 dni od dnia otrzymania wezwania.

Art. 3 ust. 8 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów wskazuje na obowiązek organu właściwego dłużnika oraz organu właściwego wierzyciela informowania sądu o beczynności lub wszelkich przejawach opieszałości organu prowadzącego postępowanie egzekucyjne przeciwko dłużnikowi alimentacyjnemu.

Należy zaakcentować, że świadczenia wypłacane z funduszu alimentacyjnego nie ulegają przedawnieniu, czyli ich egzekucja może być prowadzona w każdym czasie.

W odpowiedzi na zadane pytanie przez kontrolujących, czy Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Borowie w roku 2024 korzystał z uprawnienia przysługującego z mocy ustawy i kierował do komorników zapytania o stan egzekucji, Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Borowie złożyła następujące pisemne wyjaśnienia:

„Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Borowie informuje, że w 2024 roku nie podejmowano działań na podstawie art. 3 ust. 6 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. W roku 2024 Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Borowie realizował inne działania wobec dłużników alimentacyjnych wynikających z wymienionej wyżej ustawy:

1. *wystąpienie z wnioskiem do organu właściwego dłużnika o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego wraz z informacją o zobowiązaniach;*
2. *wystąpienie z wnioskiem o przyłączenie do egzekucji prowadzonej przeciwko dłużnikom należności z Funduszu Alimentacyjnego wraz z odsetkami skierowanym do odpowiednich komorników sądowych wraz z ostateczną decyzją przyznającą świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz harmonogramem wypłat świadczeń z funduszu alimentacyjnego osobom uprawnionym;*
3. *poinformowanie dłużnika alimentacyjnego o przyznaniu świadczenia z funduszu alimentacyjnego wierzycielowi;*
4. *zawiadomienie organów ścigania (Prokuraturę Rejonową w Strzelinie) o przyznaniu prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego*

W 2025 roku wystosowano 35 pism skierowanych do 14 komorników sądowych na podstawie art. 3 ust. 6 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów o udzielenie informacji czy przeciwko poszczególnym dłużnikom alimentacyjnym prowadzone jest postępowanie egzekucyjne oraz czy egzekucja jest skuteczna, a także o aktualnym stanie sprawy. Na część z nich już otrzymano odpowiedź. Z uzyskanych informacji wynika, że postępowania egzekucyjne są całkowicie bezskuteczne, bądź częściowo bezskuteczne.

W ocenie tutejszego ośrodka wyegzekwowanie jakichkolwiek kwot na poczet spłaty zadłużenia w przypadku 4 dłużników alimentacyjnych jest niemożliwa, gdyż są to podopieczni tutejszego ośrodka korzystający ze świadczeń pomocy społecznej jako osoby bezrobotne, bądź pobierające inne świadczenia z tytułu niepełnosprawności. Świadczenia te nie podlegają

potrąceniom komorniczym, w związku z tym w ich sprawie nie wystosowano wymienionego wyżej pisma.

Nieskorzystanie z uprawnienia przysługującego z mocy ustawy zakwalifikowano jako uchybienie. Jednocześnie biorąc pod uwagę podjęte podczas trwania czynności kontrolnych działania naprawcze – wysłanie wezwań do organów prowadzących postępowanie egzekucyjne – stwierdzone uchybienie uznano jako nie mające wpływu na ogólną ocenę badanego obszaru³.

1.2. Gmina Borów

Dochody należne budżetowi państwa przekazane do DUW we Wrocławiu przez Gminę Borów za okresy rozliczeniowe od dnia 21.09.2024 r. do dnia 31.12.2024 r. w dziale 855 – Rodzina, w rozdziale 85502 – Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego, w § 0980 wpływy z tytułu zwrotów wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz w § 0920 wpływy z pozostałych odsetek, zestawiono w Tabeli nr 3. Gmina Borów za ww. okres przekazała kwoty dochodów należnych budżetowi państwa w łącznej wysokości **27 235,15 zł**, z czego:

- § 0920 w wysokości **15 670,02 zł**,
- § 0980 w wysokości **11 565,13 zł**.

Tabela nr 3

Okres rozliczeniowy	Termin wymagany na przekazanie dochodów do DUW we Wrocławiu	Gmina Borów							Nr wyciągu bankowego
		Kwota dochodów § 0920 - należna BP	Kwota dochodów § 0970 - należna BP	Kwota dochodów § 0980 - należna BP	Kwota dochodów § 0920 - przekazana do DUW we Wrocławiu	Kwota dochodów § 0970 - przekazana do DUW we Wrocławiu	Kwota dochodów § 0980 - przekazana do DUW we Wrocławiu	Data przekazania dochodów do DUW we Wrocławiu	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
od 21.09 do 10.10	do 15.10	2 200,93	-	300,00	2 200,93	-	300,00	26.09 1.10 9.10	190/2024 193/2024 197/2024
od 11.10 do 20.10	do 25.10	2 556,16		8 328,06	2 556,16		8 328,06	21.10 22.10	207/2024 208/2024

³ Należy podkreślić, że zgodnie z przepisami art. 35b ustawy o rachunkowości wartość należności aktualizuje się uwzględniając stopień prawdopodobieństwa ich zapłaty poprzez dokonanie odpisu aktualizującego. Decyzję w sprawie dokonywania odpisów aktualizujących wartość należności uprawdopodobnionych jako nieściągalne (należności z funduszu alimentacyjnego) kierownik jednostki podejmuje na podstawie przyjętych zasad (polityki) rachunkowości w jednostce oraz w oparciu o posiadaną dokumentację w jednostce. Z uwagi na fakt, że dokonanie odpisów aktualizacyjnych nie stanowi podstawy do zaniechania działań zmierzających do wyegzekwowania tych należności, ww. odpisu dokonywać się powinno również na podstawie otrzymanych od organu egzekucyjnego informacji określających stopień ich nieściągalności w odniesieniu do poszczególnych dłużników alimentacyjnych.

od 21.10 do 10.11	do 15.11	687,98	-	651,22	687,98	-	651,22	30.10 08.11	214/2024 220/2024
od 11.11 do 20.11	do 25.11	1 312,05	-	3 502,26	1 312,05	-	3 502,26	21.11 25.11	228/2024 230/2024
od 21.11 do 10.12	do 15.12	1 189,71	-	-	1 189,71	-	-	10.12 12.12	241/2024 243/2024
od 11.12 do 20.12	do 25.12	2 680,37	-	2 888,48	2 680,37	-	2 888,48	16.12 19.12	245/2024 248/2024
od 21.12 do 31.12	do 08.01	937,93	-	-	937,93	-	-	03.01	002/2025
Ogółem 21.09-31.12.2024 r.		15 670,02	-	11 565,13	15 670,02	-	11 565,13		

W trakcie czynności kontrolnych stwierdzono, że we wszystkich analizowanych okresach rozliczeniowych, przekazanie dochodów należnych budżetowi państwa przez Gminę Borów na rachunek bankowy DUW we Wrocławiu nastąpiło zgodnie z terminem określonym w art. 255 ust. 1 ustawy o finansach publicznych (por. Tabela nr 3).

(akta kontroli str. 38-110, 229-284)

Biorąc powyższe pod uwagę, działania jednostki związane z realizacją dochodów należnych budżetowi państwa w zakresie ustalania wysokości dochodów i terminowości ich przekazywania **oceniono pozytywnie**.

2. Dokumentowanie i ewidencjonowanie operacji gospodarczych.

Urząd Gminy Borów przedłożył do kontroli wyciągi bankowe i wydruki z ewidencji księgowej dotyczące dochodów z tytułu zwrotów wypłaconych świadczeń funduszu alimentacyjnego (§ 0980) oraz odsetek od wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego (§ 0920). Kontrolującym przedstawiono wydruki z ewidencji księgowej n/w kont wraz z obrotami w zakresie objętym kontrolą, w szczególności:

- 133 – *Rachunek budżetu,*
- 22416 – *DUW-odsetki DUW 88502 p.0920 – zadania zlecone,*
- 22442/1 – *wyegz. Świad. z funduszu alimentacyjn. 60% doch.DUW -85502 p.0980.*

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Borowie przedłożył do kontroli wyciągi bankowe, wydruki z ewidencji księgowej oraz wydruki z programu „Sygnity”, w oparciu o które dokonywano podziału wpłat od komorników z tytułu zwrotów wypłaconych świadczeń funduszu alimentacyjnego (§ 0980) oraz z tytułu odsetek od wypłaconych świadczeń funduszu alimentacyjnego (§ 0920), PK dotyczące naliczania należności poszczególnym dłużnikom alimentacyjnym, odsetek od wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz umorzenia należności poszczególnym dłużnikom alimentacyjnym.

Kontrolującym przedstawiono wydruki z ewidencji księgowej n/w kont wraz z obrotami w zakresie objętym kontrolą, w szczególności:

- 13001 – Rachunek komorniczy,
- 221 – należność FUNDUSZ ALIM/odsetki,
- 221 – Zestawienie obrotów i sald kont księgi pomocniczej,
- 22501 – rozrachunki z budżetami – Fundusz Aliment 60% BP,
- 22502 – rozrachunki z budżetami – UG,
- 22503 – rozrachunki z budżetami – odsetki f. alim.,
- Zestawienie obrotów i sald kont księgi głównej.

W trakcie weryfikacji prawidłowości ujęcia w ewidencji księgowej operacji dotyczących ww. dochodów budżetowych za okres od dnia 21 września do dnia 31 grudnia 2024 r. stwierdzono, że Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Borowie nie prowadził do konta 13001 „Rachunek komorniczy” – dedykowanego dochodom budżetowym gromadzonym na wyodrębnionym rachunku bankowym – ewidencji szczegółowej według podziałek klasyfikacji budżetowej. W załączniku nr 3 *PLAN KONT DLA JEDNOSTEK BUDŻETOWYCH I SAMORZĄDOWYCH ZAKŁADÓW BUDŻETOWYCH* do rozporządzenia w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych (...), w opisie do konta 130 wskazano, że wymagane jest prowadzenie ewidencji analitycznej w szczególności planu finansowego dochodów i wydatków budżetowych⁴. Dodatkowo należy podkreślić, że na koncie 130 obowiązuje zachowanie zasady czystości obrotów, co oznacza, że stosowana technika księgowości ma zapewnić możliwość prawidłowego ustalenia wysokości tych obrotów oraz niezbędne dane do sporządzenia sprawozdań finansowych, budżetowych lub innych określonych w odrębnych przepisach. Dopuszczalne jest stosowanie innych niż dokumenty bankowe dowodów księgowych, jeżeli jest to konieczne dla zachowania czystości obrotów.

Natomiast rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 11 stycznia 2022 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej⁵ wskazuje, że w kolumnie „Dochody wykonane ogółem” wykazuje się dochody wykonane na podstawie ewidencji analitycznej do konta rachunek bieżący jednostki budżetowej stanowiące wpłaty z tytułu dochodów.

Brak prowadzenia ewidencji szczegółowej według podziałek klasyfikacji budżetowej do konta 13001 zakwalifikowano jako uchybienie.

Ewidencja księgowa w zakresie środków objętych kontrolą, spełniała wymagania określone w ustawie o rachunkowości.

Ponadto, w obu jednostkach potwierdzono, że podstawą zapisów w badanych księgach rachunkowych były dowody księgowe stwierdzające dokonanie operacji gospodarczej, co jest zgodne z art. 20 ust. 2 ustawy o rachunkowości.

Zapisy w przedłożonych do kontroli księgach rachunkowych zawierały dane wskazane w art. 23 ust. 2 ww. ustawy, tj. daty dokonania operacji gospodarczych, określenie rodzaju i numery identyfikacyjne dowodów księgowych stanowiących podstawę zapisów, zrozumiały tekst lub skrót opisu operacji, kwoty i daty zapisów, oznaczenie kont, których dotyczyły.

(akta kontroli str. 111-228, 285-322)

⁴ Dotyczy to kont służących do ewidencji stanu środków pieniężnych oraz obrotów na rachunku bankowym z tytułu wydatków i dochodów (wpływów) budżetowych objętych planem finansowym.

⁵ (Dz. U. z 2024 r. poz. 454 z późn. zm.).

Dokumentowanie i ewidencjonowanie operacji gospodarczych w zakresie realizacji dochodów objętych kontrolą **oceniono pozytywnie pomimo stwierdzonego uchybienia.**

3. Sporządzanie sprawozdań Rb-27ZZ.

Prawidłowość i rzetelność sporządzenia kwartalnego sprawozdania Rb-27ZZ – z wykonania planu dochodów związanych z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami, za okres od początku roku do końca IV kwartału 2024 r., została oceniona podczas czynności kontrolnych (w zakresie dochodów objętych niniejszą kontrolą) poprzez zbadanie zgodności danych wynikających z ewidencji księgowej w zestawieniu z danymi wykazanymi w sprawozdaniu, zarówno przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Borowie (sprawozdanie jednostkowe), jak i Gminę Borów (sprawozdanie zbiorcze).

Przedłożone do kontroli przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Borowie oraz Gminę Borów sprawozdania zostały sporządzone zgodnie z § 6 ust. 1 pkt 3, 4 i 6 oraz § 6 ust. 2 pkt 1 i 2 instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego, stanowiącej załącznik nr 37 do rozporządzenia w sprawie sprawozdawczości budżetowej.

W myśl § 6 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia w sprawie sprawozdawczości budżetowej *Sprawozdania jednostkowe – są sporządzane przez kierowników jednostek organizacyjnych, kierowników jednostek obsługujących i naczelników urzędów skarbowych na podstawie ewidencji księgowej. Zgodnie z zapisem § 9 ust. 2 ww. rozporządzenia kwoty wykazane w sprawozdaniach powinny być zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej.*

W toku kontroli ustalono, że Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Borowie oraz Gmina Borów w sprawozdaniach Rb-27ZZ od początku roku do końca IV kwartału 2024 r. w zakresie ww. dochodów oraz należności wykazały dane liczbowe w wysokościach zgodnych z prowadzoną ewidencją księgową.

Jednakże w przypadku sprawozdania jednostkowego Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Borowie, jednostka w kolumnie „Dochody przekazane” w zakresie § 0980 wykazała dane w wysokości 36 893,37 zł, natomiast zgodnie z ewidencją księgową powinna być wykazana kwota 61 488,98 zł. W wyniku czynności kontrolnych ustalono, że jednostka wykazała jedynie kwotę dochodów wykonanych w części należnej budżetowi państwa pomimo przekazania na rachunek bieżący jednostki samorządu terytorialnego kwoty 61 488,98 zł (dochody wykonane ogółem). Natomiast zgodnie z § 6 ust. 1 pkt 4 oraz § 6 ust. 2 pkt 2 instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego, stanowiącej załącznik nr 37 do rozporządzenia w sprawie sprawozdawczości budżetowej, w sprawozdaniach jednostkowych jednostek bezpośrednio realizujących zadania w kolumnie „Dochody przekazane” *wykazuje się dochody przekazane na rachunek bieżący jednostki samorządu terytorialnego; w sprawozdaniu za IV kwartały wykazuje się kwotę dochodów przekazanych, z uwzględnieniem dochodów przekazanych do dnia 5 stycznia roku następującego po roku budżetowym, natomiast jednostki samorządu terytorialnego, na podstawie sprawozdań jednostkowych w kolumnie „Dochody przekazane” wykazują kwotę dochodów przekazanych na rachunek bieżący - subkonto dochodów dysponenta części budżetowej przekazującego dotację; w sprawozdaniu za IV kwartały wykazuje się kwotę dochodów przekazanych, z uwzględnieniem dochodów przekazanych do dnia 8 stycznia roku następującego po roku budżetowym.*

Z uwagi na fakt, iż Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Borowie podjął działania naprawcze – złożył do Gminy Borów korektę sprawozdania Rb-27ZZ – z wykonania planu dochodów związanych z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami, za okres od początku roku do końca IV kwartału 2024 r. – oraz to, że ww. sprawozdanie zbiorcze Gminy Borów zostało sporządzone prawidłowo, stwierdzone uchybienie uznano jako niemające wpływu na ogólną ocenę badanego obszaru.

(akta kontroli str. 323-371)

Biorąc powyższe pod uwagę, sprawozdawczość w zakresie dochodów objętych kontrolą **oceniono pozytywnie.**

IV. Pozostałe informacje i pouczenie

Na tym wystąpienie pokontrolne sporządzone w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach zakończono. Jeden egzemplarz przekazano kierownikowi jednostki kontrolowanej.

W związku ze stwierdzonym uchybieniem **zaleca się** prowadzenie w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Borowie do konta 130 – rachunek bankowy z tytułu zrealizowanych przez jednostkę dochodów budżetowych – ewidencji szczegółowej według podziałek klasyfikacji dochodów budżetowych.

Proszę o złożenie informacji o działaniach podjętych w celu realizacji powyższego zalecenia, **w terminie 14 dni od daty otrzymania** niniejszego wystąpienia.

Zgodnie z art. 48 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r. poz. 224), od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO

Wyznaczony do kierowania Wydziałem Kontroli
JOANNA TROJAN-KŁĘSK
DYREKTOR WYDZIAŁU
PRAWNEGO I NADZORU
Dolnośląski Urząd Wojewódzki we Wrocławiu

/-/

/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/